

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **EOS KSI Slovensko, s.r.o.**, so sídlom v Bratislave, Pajštúnska č. 5, IČO: 35 724 803, zastúpeného advokátskou kanceláriou TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o. so sídlom v Bratislave, Pajštúnska č. 5, IČO: 36 613 843, proti žalovanej **D. B.**, naposledy bývajúcej v B., t.č. na neznámom mieste, zastúpenej opatrovníčkou Zuzanou Bilkovou, tajomníčkou Okresného súdu Bratislava II., **o zaplatenie 388,14 € s príslušenstvom**, za účasti vedľajšieho účastníka Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS so sídlom v Prešove, Námestie legionárov č. 5, IČO: 42 176 778, zastúpeného JUDr. Ambrózom Motykom, advokátom so sídlom v Stropkove, Nám. SNP 7, vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp.zn. 14C 58/2012, o dovolaní vedľajšieho účastníka proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 28. júna 2013 sp.zn. 3Co 325/2013, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, so sídlom v Prešove, Námestie legionárov č. 5, IČO: 42176778 je povinné zaplatiť žalobkyni do 3 dní náhradu trov dovolacieho konania v sume 43,51 € na účet advokátskej kancelárie Tomáš Kušnir, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pajštúnska č. 5, IČO: 36613843.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava II rozsudkom z 1. februára 2013 č.k. 14 C 58/2012-73 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 388,14 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 13% ročne zo sumy 357,14 € od 9. decembra 2006 do zaplatenia, ako aj trovy konania v sume 23 € a trovy právneho zastúpenia v sume 128,74 €, všetko do 3dní od právoplatnosti rozsudku. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že medzi účastníkmi bola dňa 9.februára 2011 uzatvorená dohoda o úhrade pohľadávky v splátkach, ktorou žalovaná uznala svoj záväzok voči žalobcovi čo do dôvodu i výšky, v dôsledku čoho začala plynúť 10-ročná premlčacia doba. Preto súd žalovanú v zmysle § 497, 501 a nasl. Obchodného zákonníka zaviazal k úhrade žalovanej istiny. Keďže žalovaná bola v omeškaní s plnením úhrady istiny, zaviazal ju súd v zmysle § 517 ods.1, 2 Občianskeho zákonníka aj na úhradu úroku z omeškania vo výške určenej nariadením vlády č. 87/1995 Z.z. a vo zvyšku žalobu v časti úrokov z omeškania zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods.1 O.s.p. Proti tomuto rozhodnutiu podal odvolanie vedľajší účastník.

Krajský súd v Bratislave uznesením z 28. júna 2013 sp.zn. 3Co 325/2013 odvolanie vedľajšieho účastníka odmietol v zmysle § 218 ods. 1 písm. b/ O.s.p. Odmietnutie odvolania odôvodnil tým, že vedľajší účastník nebol oprávnenou osobou na podanie odvolania, pretože žalovaná cestou súdom ustanovenej opatrovníčky na riadne doručenú výzvu odvolacieho súdu, či súhlasí s odvolaním podaným vedľajším účastníkom nijako nereagovala, pričom ani zo súdneho spisu nevyplýva žiadne stanovisko žalovanej, ktorým by súhlasila s podaním odvolaním a účasťou vedľajšieho účastníka v konaní. V dôsledku pasivity žalovanej považoval odvolanie za neúčinné s poukazom na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. augusta 2012 sp.zn. 2Obdo 27/2012, respektíve podané neoprávnenou osobou.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podal dovolanie vedľajší účastník Združenie na ochrana občana spotrebiteľa HOOS, so sídlom v Prešove, Važecká 16, IČO: 42 176 778 (ďalej len „HOOS“). Žiadal, aby dovolací súd uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Namietal, že odmietnutím odvolania mu bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Tvrdil, že odvolací súd pri posudzovaní veci opomenul zmysel a účel právnej úpravy zakotvenej v ustanovení § 93 ods. 2 v spojení s § 93 ods. 4 veta prvá O.s.p., keď odmietol odvolanie vedľajšieho účastníka bez toho, aby posúdil, či daný úkon je v prospech žalovaného spotrebiteľa. Namietal, že zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku nevyplýva záver, že na účinný vstup vedľajšieho účastníka do konania je potrebný výslovný súhlas hlavného účastníka, pokiaľ do konania vstúpil vedľajší účastník z vlastného podnetu. Uvedené pritom platí aj pre všetky úkony, ktoré v konaní vedľajší účastník vykoná. Ustanovenie § 93 ods. 4 O.s.p. umožňuje individuálne vyhodnotiť, či úkon vedľajšieho účastníka odporuje záujmom hlavného účastníka, pasivita zo strany žalovanej teda nemôže mať za následok neúčinnosť odvolania podaného vedľajším účastníkom.

Žalobkyňa k dovolaniu uviedla, že vedľajší účastník v zásade nemá právo na podanie odvolania a ustanovenie § 201 O.s.p. poskytuje len výnimku z uvedenej zásady. Odvolanie vedľajšieho účastníka bez súhlasu odporcu je právne neúčinné, pričom poukázala na viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu týkajúce sa odvolania podaného vedľajším účastníkom. Zastala názor, že nečinnosť žalovaného a nevyjadrenie sa k výzve súdu na vyjadrenie súhlasu so vstupom vedľajšieho účastníka do konania resp. s podaným odvolaním, nemôže byť posudzované ako konkludentný súhlas. Navrhla, aby dovolací súd podané dovolanie zamietol a priznal jej trovy právneho zastúpenia.

Najvyšší súd ako súd dovolací [§ 10a ods. 1 O.s.p. (poznámka dovolacieho súdu: v ďalšom texte sa uvádza Občiansky súdny poriadok v znení pred 1. januárom 2015)] po zistení, že dovolanie podal včas subjekt, ktorý bol účastníkom odvolacieho konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) a je zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Dovolanie HOOS smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. V danom prípade je dovolaním napadnuté uznesenie, ktoré nemá znaky uznesení uvedených v týchto ustanoveniach; prípustnosť dovolania preto z ustanovení § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. nevyplýva.

Dovolací súd ďalej skúmal (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.), či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. V zmysle tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Treba zdôrazniť, že z hľadiska § 237 O.s.p. nie je relevantné tvrdenie dovolateľa o existencii vady uvedenej v tomto ustanovení, ale len zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto vade skutočne došlo.

Vady konania uvedené v § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. neboli v dovolaní namietané a v dovolacom konaní ich existencia ani nevyšla najavo. Prípustnosť dovolania HOOS preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Vedľajší účastník namieta, že v konaní mu bola odňatá možnosť pred súdom konať. Dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p., je nesprávny procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Vedľajší účastník odňatie možnosti konať pred súdom dáva do súvislosti s postupom odvolacieho súdu, ktorý odmietol jeho odvolanie ako podané neoprávnenou osobou (§ 218 ods. 1 písm. b/ O.s.p.). Dovolací súd preto skúmal, či odmietnutie odvolania HOOS odvolacím súdom vykazuje znaky procesného postupu odnímajúceho možnosť pred súdom konať.

Ako vedľajší účastník môže sa popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania ten, kto má právny záujem na jeho výsledku, pokiaľ nejde o konanie o rozvod, neplatnosť manželstva alebo určenie, či tu manželstvo je alebo nie je (§ 93 ods. 1 O.s.p.). Ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu (§ 93 ods. 2 O.s.p.). Do konania vstúpi buď z vlastného podnetu alebo na výzvu niektorého z účastníkov urobenú prostredníctvom súdu. O prípustnosti vedľajšieho účasti súd rozhodne len na návrh (§ 93 ods. 3 O.s.p.). V konaní má vedľajší účastník rovnaké práva

a povinnosti ako účastník. Koná však iba sám za seba. Ak jeho úkony odporujú úkonom účastníka, ktorého v konaní podporuje, posúdi ich súd po uvážení všetkých okolností (§ 93 ods. 4 O.s.p.). Účastník môže napadnúť rozhodnutie súdu prvého stupňa odvolaním, pokiaľ to zákon nevylučuje. Ak z právneho predpisu vyplýva určitý spôsob vyrovnania vzťahu medzi účastníkom a vedľajším účastníkom, môže podať odvolanie aj vedľajší účastník (§ 201 ods. 1 O.s.p.).

Najvyšší súd v rozhodnutí sp.zn. 1 Cdo 59/2009 uviedol, že legitimácia vedľajšieho účastníka na odvolanie je vo všeobecnosti daná, ak sa ním podporovaný účastník nevzdal práva podať tento opravný prostriedok alebo ak s odvolaním vedľajšieho účastníka nevyjadril nesúhlas. Ak podá odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa len vedľajší účastník, musí sa súd vždy zaoberať tým, či a aké stanovisko zaujal k tomuto odvolaniu účastník podporovaný vedľajším účastníkom. Pokiaľ tento účastník vyjadril v konaní svoju vôľu tým, že sa vzdal odvolania, nemôže ho podať ani vedľajší účastník. Ak sa účastník odvolania nevzdal, je súd v prípade, že odvolanie podal len vedľajší účastník, povinný vyzvať ním podporovaného účastníka na vyjadrenie, či dáva k tomuto odvolaniu súhlas. Ak účastník odmietne takýto súhlas vedľajšiemu účastníkovi udeliť, je odvolanie vedľajšieho účastníka neúčinné, čo má za následok, že odvolací súd odmietne jeho odvolanie ako podané osobou, ktorá na odvolanie nie je oprávnená. Na týchto záveroch spočívajú aj ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu (viď napríklad sp.zn. 8 Cdo 63/2013).

Uznesením sp.zn. 3 Cdo 188/2012 (R 62/2014) najvyšší súd reagoval na množiace sa prípady, v ktorých občianske združenia na ochranu spotrebiteľa v obrovskom množstve a často len paušálne vstupovali do konaní, v ktorých išlo o práva zo spotrebiteľských vzťahov. Podstatným tu bol záver najvyššieho súdu, v zmysle ktorého ani vedľajší účastník uvedený v ustanovení § 93 ods. 2 O.s.p. sa nesmie účastníkovi konania nanucovať a v konaní vystupovať proti vôli hlavného účastníka. Súd je preto povinný zisťovať, aký postoj zaujíma ním podporovaný účastník. Z ustanovenia § 93 O.s.p. nemožno žiadnym spôsobom vyvodit', že by vedľajší účastník mohol v konaní vystupovať napriek nesúhlasu „ním podporovaného“ účastníka; svoj nesúhlas s vedľajším účastníctvom tento účastník nemusí ani odôvodňovať. Je pojmovo vylúčené, aby účastník konania bol pred súdom podporovaný niekým, účasť ktorého v konaní si neželá. S podobným odôvodnením prijímal najvyšší súd právne závery aj v skutkovo a právne obdobných veciach, napríklad v konaní sp.zn. 3 Cdo 137/2012, 3 Cdo 280/2013, 3 Cdo 295/2013.

V uznesení zo 7. mája 2014 sp.zn. 6 Cdo 77/2014 najvyšší súd uviedol, že ak nejde o situáciu vyplývajúcu z § 201 veta druhá O.s.p., tak nesúhlas účastníka s odvolaním vedľajšieho účastníka vystupujúceho na jeho strane má za následok odmietnutie odvolania podaného vedľajším účastníkom. Dispozičná zásada, charakterizujúca sporové občianske súdne konanie, znamená totiž zásadne povinnosť súdu rešpektovať vôľu neúspešného účastníka konania nepokračovať v spore iniciovaním opravného konania na základe odvolania podaného vedľajším účastníkom. Rovnaký následok treba vyvodit' zo situácie, ak (hlavný) účastník konania napriek výzve súdu, či súhlasí s odvolaním podaným vedľajším účastníkom vystupujúcim na jeho strane, v rozpore so zásadou *vigilantibus scripta sunt* (nech si každý

stráži svoje práva) zostane nečinný. Zásade spravodlivej ochrany práv zodpovedá, aby sa takáto pasivita účastníka prejavila v procesnom dôsledku, ktorým je nezačatie opravného konania.

Vzhľadom na vyššie uvedené právne názory najvyššieho súdu, dovolací súd dospel k záveru, že ak súd prvého stupňa prípadne odvolací súd vytvoril účastníkovi (subjektu, o práva a povinnosti ktorého v konaní bezprostredne ide), ktorý sám odvolanie nepodal, náležitú procesnú možnosť, aby sa vyjadril k odvolaniu podanému vedľajším účastníkom, účastník ale zostal pasívny a túto možnosť nevyužil, je opodstatnený záver, že samotný účastník sa k procesnému úkonu vedľajšieho účastníka (t.j. odvolaniu HOOS) stavia negatívne a nemá záujem, aby v odvolacom konaní bola preskúmaná správnosť prvostupňového rozhodnutia.

V prejednávanej veci bola žalovaná odvolacím súdom vyzvaná, aby sa vyjadrila k vstupu vedľajšieho účastníka do konania. Okresný súd odvolanie HOOS zaslal žalovanej aj s výzvou umožňujúcou vyjadriť sa k nemu. Keďže žalovaná zostala v konaní nečinná napriek výzvam súdov a neprejavila záujem, aby odvolací súd preskúmal správnosť prvostupňového rozhodnutia, procesný postup, v rámci ktorého odvolací súd odmietol odvolanie HOOS podľa § 218 ods. 1 písm. b/ O.s.p., nemal za následok odňatie možnosti HOOS konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Správnosť nasmerovania tohto postupného trendu v rozhodovaní najvyššieho súdu, naznačeného aj vo vyššie uvedených rozhodnutiach (t.j. aby vedľajší účastník, na ktorého sa nevzťahuje ustanovenie § 201 ods. 1 O.s.p., bol oprávnený podať odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa len ak s tým výslovne súhlasí ním podporovaný účastník), sa potvrdila aj prijatím novely Občianskeho súdneho poriadku účinnej od 1. januára 2015. V zmysle § 93 ods. 6 O.s.p. v znení od uvedeného dňa totiž vedľajší účastník vtedy, ak z právneho predpisu nevyplýva určitý spôsob vyrovnania vzťahu medzi účastníkom a vedľajším účastníkom, môže podať odvolanie alebo dovolanie len so súhlasom účastníka, popri ktorom sa zúčastňuje na konaní.

Vzhľadom na to, že prípustnosť dovolania HOOS nemožno vyvodiť zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, najvyšší súd jeho dovolanie odmietol (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

V dovolacom konaní procesne úspešnej žalobkyni vzniklo právo na náhradu trov konania proti HOOS, ktoré úspech nemalo (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky preto zaviazal HOOS zaplatiť žalobkyni (do rúk jej právneho zástupcu – § 149 ods. 1 O.s.p.) trovy dovolacieho konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia za jeden úkon právnej pomoci - vyjadrenie k dovolaniu z 18.februára 2014 v sume 28,22 € (podľa § 1 ods.3, 10 ods. 1 v spojení s § 13a

ods. 1 písm.c/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov), režijného paušálu v sume 8,04 € (§ 16 ods. 3 cit. vyhlášky) a DPH z týchto súm (§ 18 ods.3 citovanej vyhlášky), teda spolu 43,51€, do troch dní.

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 27. januára 2016

JUDr. Helena Haukvitzová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová